

UREDBA (EU) št. 1143/2014 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 22. oktobra 2014
o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pojav tujerodnih vrst, ki so lahko živali, rastline, glive ali mikroorganizmi, na novih lokacijah ni vedno vzrok za zaskrbljenost. Vendar lahko precejšnje število tujerodnih vrst postane invazivnih, s tem pa imajo lahko resne škodljive vplive na biotsko raznovrstnost in povezane ekosistemske storitve ter tudi druge družbene in gospodarske vplive, kar bi bilo treba preprečiti. V okolju Unije in v drugih evropskih držav je okrog 12 000 tujerodnih vrst in ocenjeno je, da je približno 10–15 % izmed njih invazivnih.
- (2) Invazivne tujerodne vrste so ena glavnih groženj biotski raznovrstnosti in povezanim ekosistemskim storitvam, predvsem v geografsko in evolucijsko izoliranih ekosistemih, kot so majhni otoki. Nevarnost, ki jo predstavljajo take vrste, pa je lahko še intenzivnejša zaradi povečane svetovne trgovine, prometa, turizma in podnebnih sprememb.
- (3) Invazivne tujerodne vrste lahko biotsko raznovrstnost in povezane ekosistemske storitve ogrožajo na različne načine, s spreminjanjem habitatov, plenjenjem, tekmovanjem, prenosom bolezni, izpodrivanjem domorodnih vrst v znatnem delu območja razširjenosti in z genetskimi učinki zaradi križanja, vključno z močnim vplivanjem na domorodne vrste ter strukturo in delovanje ekosistemov. Poleg tega imajo lahko invazivne tujerodne vrste izredno škodljive vplive na človekovo zdravje in gospodarstvo. Biotsko raznovrstnost ter povezane ekosistemske storitve, človekovo zdravje ali gospodarstvo ogrožajo samo živi osebk in deli, ki se lahko razmnožujejo, zato bi morale samo zanje veljati omejitve iz te uredbe.
- (4) Unijo kot pogodbenico Konvencije o biološki raznovrstnosti, ki je bila potrjena s Sklepom Sveta 93/626/EGS ⁽³⁾, zavezuje člen 8(h) Konvencije, v skladu s katerim vsaka pogodbenica, če je to možno in ustrezno, „preprečuje vnos, nadzoruje ali odstrani tiste tuje vrste, ki ogrožajo ekosisteme, habitate ali vrste“.
- (5) Unija se je kot pogodbenica Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njenih naravnih življenjskih prostorov, ki je bila potrjena s Sklepom Sveta 82/72/EGS ⁽⁴⁾, zavezala, da bo sprejela vse ustrezne ukrepe za ohranitev habitatov prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst.

⁽¹⁾ UL C 177, 11.6.2014, str. 84.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 16. aprila 2014 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 29. septembra 2014.

⁽³⁾ Sklep Sveta 93/626/EGS z dne 25. oktobra 1993 o sklenitvi Konvencije o biološki raznovrstnosti (UL L 309, 13.12.1993, str. 1).

⁽⁴⁾ Sklep Sveta 82/72/EGS z dne 3. decembra 1981 o sklenitvi Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njenih naravnih življenjskih prostorov (UL L 38, 10.2.1982, str. 1).

- (6) V podporo doseganju ciljev iz direktiv 2000/60/ES ⁽¹⁾, 2008/56/ES ⁽²⁾ in 2009/147/ES ⁽³⁾ Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 92/43/EGS ⁽⁴⁾ bi morala ta uredba določiti pravila za preprečevanje, čim večje zmanjšanje in ublažitev škodljivih vplivov invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost in povezane ekosistemske storitve ter na človekovo zdravje in varnost ter zmanjšati njihove družbene in gospodarske vplive.
- (7) Za nekatere vrste je naravno, da se selijo zaradi sprememb v okolju. V novem okolju jih ne bi smeli obravnavati kot tujerodne vrste in bi jih torej morali izvzeti iz področja uporabe te uredbe. Ta uredba bi morala biti osredotočena samo na vrste, ki so bile v Unijo vnesene zaradi posegov človeka.
- (8) Trenutno obstaja več kot 40 zakonodajnih aktov Unije o zdravstvenem varstvu živali, ki vsebujejo določbe o boleznih živali. Poleg tega Direktiva Sveta 2000/29/ES ⁽⁵⁾ vsebuje določbe o organizmih, ki so škodljivi za rastline ali rastlinske proizvode, v Direktivi 2001/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾ pa je določen režim za gensko spremenjene organizme. Zato bi morala biti kakršna koli nova pravila o invazivnih tujerodnih vrstah usklajena s temi zakonodajnimi akti Unije in se z njimi ne bi smela prekrivati ter se ne bi smela uporabljati za organizme, ki jih obravnavajo navedeni zakonodajni akti.
- (9) V uredbah (ES) št. 1107/2009 ⁽⁷⁾ in (EU) št. 528/2012 ⁽⁸⁾ Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbi Sveta (ES) št. 708/2007 ⁽⁹⁾ so določena pravila o dovoljevanju uporabe nekaterih tujerodnih vrst za določene namene. Ob začetku veljavnosti te uredbe je bila uporaba nekaterih vrst že dovoljena v navedenih ureditvah. Da bi zagotovili skladen pravni okvir, bi morale biti vrste, ki se uporabljajo za te namene, izvzete iz področja uporabe te uredbe.
- (10) Invazivnih tujerodnih vrst je precej in pomembno je zagotoviti, da so prednostno obravnavane tiste invazivne tujerodne vrste, za katere se šteje, da zadevajo Unijo. Zato bi bilo treba pripraviti seznam takih invazivnih tujerodnih vrst, za katere se šteje, da zadevajo Unijo (v nadaljnjem besedilu: seznam Unije), ter ga redno posodabljanjati. Za invazivno tujerodno vrsto bi bilo treba šteti, da zadeva Unijo, če je škoda, ki jo povzroči v prizadetih državah članicah, tako velika, da upravičuje sprejetje posebnih ukrepov, ki se uporabljajo v celotni Uniji, tudi v državah članicah, ki še niso prizadete ali najverjetneje sploh ne bodo. Da bi zagotovili, da opredelitev invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, ostane sorazmerna, bi bilo treba pri pripravi in posodabljanju seznama Unije vrste dodajati postopoma ter se osredotočiti na vrste, pri katerih bi lahko dejansko in stroškovno učinkovito preprečili, čim bolj zmanjšali ali ublažili škodljive vplive teh vrst, če bi jih dodali na seznam Unije. Vrste iz iste taksonomske skupine imajo pogosto podobne ekološke potrebe in lahko predstavljajo podobne nevarnosti, zato bi bilo treba po potrebi dovoliti, da so na seznam Unije uvrščene taksonomske skupine vrst.
- (11) Ključni instrument za uporabo te uredbe so merila za uvrstitev na seznam Unije. Da bi zagotovili učinkovito rabo virov, bi bilo treba s temi merili zagotoviti, da bodo med trenutno poznanimi potencialno invazivnimi tujerodnimi vrstami na seznam uvrščene tiste vrste, ki imajo najbolj škodljive vplive. Komisija bi morala odboru, ustanovljenemu s to uredbo, predložiti predlog seznama Unije, pripravljenega na podlagi teh meril, v enem letu od začetka

⁽¹⁾ Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morskii strategiji) (UL L 164, 25.6.2008, str. 19).

⁽³⁾ Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7).

⁽⁴⁾ Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

⁽⁵⁾ Direktiva Sveta 2000/29/ES z dne 8. maja 2000 o varstvenih ukrepih proti vnosu organizmov, škodljivih za rastline ali rastlinske proizvode, v Skupnost in proti njihovemu širjenju v Skupnosti (UL L 169, 10.7.2000, str. 1).

⁽⁶⁾ Direktiva 2001/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. marca 2001 o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje in razveljavitvi Direktive Sveta 90/220/EGS (UL L 106, 17.4.2001, str. 1).

⁽⁷⁾ Uredba (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS (UL L 309, 24.11.2009, str. 1).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o dostopnosti na trgu in uporabi biocidnih proizvodov (UL L 167, 27.6.2012, str. 1).

⁽⁹⁾ Uredba Sveta (ES) št. 708/2007 z dne 11. junija 2007 o uporabi tujih in lokalno neprisotnih vrst v ribogojstvu (UL L 168, 28.6.2007, str. 1).

veljavnosti te uredbe. Komisija bi morala ob predložitvi seznama Unije ta odbor seznaniti, kako je upoštevala navedena merila. Merila bi morala vključevati oceno tveganja v skladu z veljavnimi določbami ustreznih sporazumov Svetovne trgovinske organizacije (STO) o omejitvi trgovine z vrstami.

- (12) Da nobena država članica ne bi imela nesorazmernih ali pretiranih stroškov in da bi bila zavarovana dodana vrednost ukrepanja Unije na podlagi te uredbe, bi morala Komisija pri predlogu seznama Unije in nadaljnjih ukrepih upoštevati stroške, ki bi jih države članice imele z izvajanjem, stroške, ki bi nastali zaradi neukrepanja, stroškovno učinkovitost in družbenogospodarske vidike. Zato bi bilo treba pri izbiranju invazivnih tujerodnih vrst, ki bodo uvrščene na seznam Unije, posebno pozornost nameniti vrstam, ki se veliko uporabljajo in državi članici prinašajo znatne družbene in gospodarske koristi, kar pa ne bi smelo ogroziti ciljev te uredbe.
- (13) Da bi zagotovili skladnost s pravili ustreznih sporazumov STO in skladno uporabo te uredbe, bi bilo treba določiti skupna merila za opravljanje ocene tveganja. Če je ustrezno, bi bilo treba kot podlago za ta merila uporabiti veljavne nacionalne in mednarodne standarde ter upoštevati različne vidike značilnosti vrst, verjetnost in načine vnosa v Unijo, škodljive vplive vrst na družbo, gospodarstvo in biotsko raznovrstnost, morebitne koristi uporabe in stroške ublažitve ter jih primerjati s škodljivimi vplivi, pa tudi oceno morebitnih stroškov zaradi okoljske, družbene in gospodarske škode, ki bi pokazala, kako pomembne so za Unijo, s čimer bi dodatno upravičili ukrepanje. Splošni pristop bi bilo treba oceniti do 1. junija 2021, da bi lahko sistem progresivno razvijali in izkoristili pridobljene izkušnje.
- (14) Nekatero invazivno tujerodno vrsto so vključene v Prilogo B k Uredbi Sveta (ES) št. 338/97 ⁽¹⁾ in njihov uvoz v Unijo je prepovedan, saj je bilo ugotovljeno, da so invazivne, njihov vnos v Unijo pa ima škodljive vplive na domorodne vrste. Te vrste so: *Callosciurus erythraeus*, *Sciurus carolinensis*, *Oxyura jamaicensis*, *Lithobates (Rana) catesbeianus*, *Sciurus niger*, *Chrysemys picta* in *Trachemys scripta elegans*. Zaradi zagotovitve skladnega pravnega okvira in enotnih pravil o invazivnih tujerodnih vrstah na ravni Unije bi bilo treba te invazivne tujerodne vrste prednostno uvrstiti na seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo.
- (15) Preprečevanje je na splošno bolj zaželeno z vidika okolja in bolj ekonomično kot ukrepanje po izvršenem dejstvu in bi moralo biti prednostno. Zato bi bilo treba na seznam prednostno uvrstiti invazivne tujerodne vrste, ki še niso navzoče v Uniji ali pa se je njihova invazija šele začela, in invazivne tujerodne vrste, ki bodo verjetno imele najbolj škodljive vplive. Ker stalno obstaja možnost vnosa novih invazivnih tujerodnih vrst v Unijo ter se navzoče tujerodne vrste širijo in so razširjene na vse večjem območju, je treba zagotoviti, da se seznam Unije stalno pregleduje in posodablja.
- (16) Države članice, ki jih zadevajo iste vrste, ki pa se niso zmožne naseliti kot preživetja sposobne populacije v velikem delu Unije, bi morale preučiti možnost medsebojnega regionalnega sodelovanja. Kadar je cilje te uredbe mogoče bolje doseči z ukrepi na ravni Unije, bi lahko bile te vrste uvrščene tudi na seznam Unije.
- (17) Pri uresničevanju ciljev te uredbe bi bilo ustrezno upoštevati, da so najbolj oddaljene regije glede ciljev te uredbe v posebnem položaju ter zlasti da so oddaljene in otoške ter da je zanje značilna edinstvena biotska raznovrstnost. Zato bi bilo treba tem posebnostim najbolj oddaljenih regij, kot so opredeljene v Pogodbi o delovanju Evropske unije (PDEU), prilagoditi zahteve iz te uredbe, po katerih je treba za invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo, sprejeti omejevalne in preventivne ukrepe, pri čemer je treba upoštevati sklepa Evropskega sveta 2010/718/EU ⁽²⁾ in 2012/419/EU ⁽³⁾.
- (18) Nevarnosti in problemi, ki jih povzročajo invazivne tujerodne vrste, so čezmejni izziv, ki zadeva vso Unijo. Zato je bistveno, da se na ravni Unije sprejme prepoved vnašanja v Unijo, razmnoževanje, gojenje, prevažanje, kupovanje, prodajanje, uporaba, izmenjava, posedovanje in izpuščanje invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, namerno ali iz malomarnosti, da bi zagotovili zgodnje in dosledno ukrepanje po vsej Uniji, preprečili izkrivljanje notranjega trga in zagotovili, da ukrepanje v eni državi članici ne bo manj uspešno zaradi neukrepanja v drugi državi članici.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (ES) št. 338/97 z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi (UL L 61, 3.3.1997, str. 1).

⁽²⁾ Sklep Evropskega sveta 2010/718/EU z dne 29. oktobra 2010 o spremembi položaja otoka Saint-Barthélemy v razmerju do Evropske unije (UL L 325, 9.12.2010, str. 4).

⁽³⁾ Sklep Evropskega sveta 2012/419/EU z dne 11. julija 2012 o spremembi položaja Mayotteja v razmerju do Evropske unije (UL L 204, 31.7.2012, str. 131).

- (19) Da bi omogočili znanstveno raziskovanje in ohranjanje *ex-situ*, je treba določiti posebna pravila za invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo, ki se uporabljajo v ta namen. Te dejavnosti bi bilo treba izvajati v zaprtih ustanovah, v katerih so organizmi v zaprtem sistemu, in sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi preprečili pobeg ali nezakonito izpustitev invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo. V ustrezno utemeljenih izjemnih primerih bi morale biti zaradi prevladujočega javnega interesa možno ta pravila uporabljati tudi za določene druge dejavnosti, tudi gospodarske, če da za to pooblastilo Komisija. Pri izvajanju teh pravil bi bilo treba v skladu z zadevnim pravom Unije posebno pozorno poskrbeti, da ne bi prišlo do kakršnih koli škodljivih vplivov na zaščitene vrste in habitate.
- (20) Mogoče je, da se na mejah Unije pojavijo ali so na ozemlju Unije odkrite tujerodne vrste, ki še niso opredeljene kot invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo. Zato bi morale imeti države članice možnost, da na podlagi razpoložljivih znanstvenih dokazov sprejmejo določene izredne ukrepe. Taki izredni ukrepi bi omogočili takojšnje ukrepanje zoper invazivne tujerodne vrste, pri katerih bi lahko obstajala nevarnost, da bi bile vnesene v zadevne države, se tam naselile in širile, medtem ko države članice v skladu z veljavnimi določbami ustreznih sporazumov STO ocenjujejo, kakšno nevarnost te vrste dejansko predstavljajo, predvsem zato da bi jih določile za invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo. Treba je omogočiti, da se lahko ob nacionalnih izrednih ukrepih sprejmejo tudi izredni ukrepi na ravni Unije, da bi upoštevali določbe ustreznih sporazumov STO. Poleg tega bi izredni ukrepi na ravni Unije tej zagotovili mehanizem za hitro ukrepanje v primeru navzočnosti ali neposredne nevarnosti vstopa nove invazivne tujerodne vrste v skladu s previdnostnim načelom.
- (21) Velik delež invazivnih tujerodnih vrst je v Unijo vnesen nenamerno. Zato je bistveno učinkoviteje obvladovati poti nenamerne vnosa. Ukrepanje na tem področju bi moralo biti postopno, saj je izkušenj z njim sorazmerno malo. Ukrepanje bi moralo vključevati prostovoljne, kot so ukrepi, predlagani v smernicah Mednarodne pomorske organizacije za nadzor in obvladovanje biološkega obraščanja ladij, in obvezne ukrepe. Pri ukrepanju pa bi bilo treba uporabiti izkušnje, ki so bile pridobljene v Uniji in državah članicah pri obvladovanju določenih poti vnosa, vključno z ukrepi, uvedenimi na podlagi Mednarodne konvencije za nadzor in ravnanje z ladijsko balastno vodo in usedlinami, sprejete leta 2004. Komisija bi morala zato narediti vse potrebno, da bi spodbudila države članice k ratifikaciji navedene konvencije.
- (22) Da bi lahko pridobili dovolj znanja za obravnavanje problemov, ki jih povzročajo invazivne tujerodne vrste, je pomembno, da države članice raziskujejo, spremljajo in nadzorujejo te vrste. Ker so sistemi nadzora najprimernejši način zgodnjega odkrivanja novih invazivnih tujerodnih vrst in ugotavljanja razširjenosti že naseljenih vrst, bi morali ti sistemi vključevati tako ciljno usmerjene kot splošne raziskave, pri njih pa bi morali biti udeleženi različni sektorji in deležniki, tudi regionalne in lokalne skupnosti. Pri sistemih nadzora bi bilo treba nenehno posvečati pozornost vsem novim invazivnim tujerodnim vrstam povsod v Uniji, njihov namen pa bi moral biti zagotavljanje dejanskega in popolnega prikaza stanja na ravni Unije. Zaradi učinkovitosti in ekonomičnosti bi bilo treba uporabiti obstoječe sisteme carinske kontrole, nadzora in spremljanja, ki jih je pravo Unije že vzpostavilo, zlasti v direktivah 92/43/EGS, 2000/60/ES, 2008/56/ES in 2009/147/ES.
- (23) Izvajati bi bilo treba uradni nadzor nad živalmi in rastlinami, da bi preprečili namerni vnos invazivnih tujerodnih vrst. Žive živali in rastline bi morale vstopati v Unijo samo prek mejnih kontrolnih organov v skladu z Uredbo (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ter direktivama Sveta 91/496/EGS ⁽²⁾ in 97/78/ES ⁽³⁾ ali vstopnih točk v skladu z Direktivo 2000/29/ES. Da bi izboljšali učinkovitost in preprečili uvajanje vzporednih sistemov carinske kontrole, bi morali pristojni organi tudi v prvem mejnem kontrolnem organu ali na prvi vstopni točki preveriti, ali so te vrste invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo.

⁽¹⁾ Uredba (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmu in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali (UL L 165, 30.4.2004, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva Sveta 91/496/EGS z dne 15. julija 1991 o določitvi načel o organizaciji veterinarskih pregledov živali, ki vstopajo v Skupnost iz tretjih držav, in o spremembi direktiv 89/662/EGS, 90/425/EGS ter 90/675/EGS (UL L 268, 24.9.1991, str. 56).

⁽³⁾ Direktiva Sveta 97/78/ES z dne 18. decembra 1997 o določitvi načel, ki urejajo organizacijo veterinarskih pregledov proizvodov, ki vstopajo v Skupnost iz tretjih držav (UL L 24, 30.1.1998, str. 9).

- (24) Po vnosu invazivne tujerodne vrste so za preprečitev njene naselitve in širjenja bistveni ukrepi za zgodnje odkrivanje in hitro odstranitev. Pogosto je najbolj učinkovito in ekonomično populacijo odstraniti čim prej, dokler je število osebkov še omejeno. Če odstranitev ni izvedljiva ali so stroški odstranitve večji kot dolgoročne okoljske, družbene in gospodarske koristi, bi bilo treba izvesti ukrepe za preprečitev širjenja in nadzor. Ukrepi za obvladovanje bi morali biti sorazmerni z vplivi na okolje ter bi morali ustrezno upoštevati biogeografske in podnebne razmere v zadevni državi članici.
- (25) Ukrepi za obvladovanje ne bi smeli imeti nobenih škodljivih vplivov na človekovo okolje in zdravje. Odstranitev in obvladovanje nekaterih invazivnih tujerodnih živalskih vrst sta v nekaterih primerih potrebna, vendar lahko živalim povzročita bolečino, stisko, strah ali druge oblike trpljenja, čeprav so uporabljena najboljša razpoložljiva tehnična sredstva. Zato bi morale države članice in vsi izvajalci, ki sodelujejo pri odstranjevanju, nadzoru ali preprečevanju širjenja invazivnih tujerodnih vrst, sprejeti potrebne ukrepe, da med postopkom ne bi povzročali bolečine, stiske in trpljenja živali, ki se jim da izogniti, ter čim bolj upoštevati najboljše prakse na tem področju, na primer vodilna načela o dobrobiti živali, ki jih je razvila Svetovna organizacija za zdravje živali. Preučiti bi bilo treba uporabo nesmrtonosnih metod, pri vseh sprejetih ukrepih pa bi bilo treba čim bolj zmanjšati vplive na vrste, ki jim ukrepi niso namenjeni.
- (26) Invazivne tujerodne vrste na splošno škodujejo ekosistemom in zmanjšujejo odpornost teh ekosistemov. Zato bi bilo treba sprejeti sorazmerne ukrepe za obnovo, s katerimi bi povečali odpornost ekosistemov proti invazijam, popravili povzročeno škodo in izboljšali stanje ohranjenosti vrst in njihovih habitatov v skladu z direktivama 92/43/EGS in 2009/147/ES, ekološko stanje celinskih površinskih voda, somornic, obalnega morja in podzemnih voda v skladu z Direktivo 2000/60/ES ter okoljsko stanje morskih voda v skladu z Direktivo 2008/56/ES. Stroške takih ukrepov za obnovo bi bilo treba povrniti v skladu z načelom „onesnaževalec plača“.
- (27) Okrepiti bi bilo treba čezmejno sodelovanje, zlasti s sosednjimi državami, in usklajevanje med državami članicami, zlasti v isti biogeografski regiji Unije, ter tako prispevati k učinkoviti uporabi te uredbe.
- (28) Sistem za obravnavanje invazivnih tujerodnih vrst bi moral biti podprt s strani centraliziranega informacijskega sistema, ki bi analiziral obstoječe informacije o tujerodnih vrstah v Uniji in omogočal dostop do informacij o navzočnosti vrst, njihovi razširjenosti, ekologiji in zgodovini invazije ter vseh drugih potrebnih informacij v podporo odločanju o politiki in upravljanju ter omogočal tudi izmenjavo najboljših praks.
- (29) Z Direktivo 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ je bil vzpostavljen okvir za javna posvetovanja pri odločitvah, povezanih z okoljem. Dejansko sodelovanje pri določanju ukrepov na področju invazivnih tujerodnih vrst bi moralo javnosti omogočiti, da izraža mnenja in pomisleke, ki so morda pomembni za zadevne odločitve, odločevalcu pa, da jih upošteva. S tem bi se moralo povečati odgovornost in preglednost procesa odločanja ter prispevati k ozaveščenosti javnosti o okoljskih vprašanjih in podpori sprejetih odločitev.
- (30) Udeležba znanstvene skupnosti je pomembna za zagotavljanje ustreznega znanja za odpravljanje problemov, ki jih povzročajo invazivne tujerodne vrste. Ustanoviti bi bilo treba poseben znanstveni forum, ki bi svetoval o znanstvenih vidikih, povezanih z uporabo te uredbe, zlasti pri pripravi in posodabljanju seznama Unije, ocenah tveganja, izrednih ukrepih ter ukrepih za hitro odstranitev.
- (31) Da bi zagotovili enotne pogoje za izvajanje te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila glede sprejemanja in posodabljanja seznama Unije, oblike dokumentov, ki predstavljajo dokaze za dovoljenja, sprejemanja izrednih ukrepov na ravni Unije, zahteve za uporabo določenih določb v zadevnih državah članicah v primeru poglobljenega regionalnega sodelovanja, zavrnitve odločitve držav članic, da ne bodo izvedle ukrepov za odstranitev, ter tehničnih oblik poročanja Komisiji. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Direktiva 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem in o spremembi direktiv Sveta 85/337/EGS in 96/61/ES glede sodelovanja javnosti in dostopa do sodišč (UL L 156, 25.6.2003, str. 17).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (32) Da bi upoštevali najnovejša znanstvena dognanja na okoljskem področju, bi bilo treba v skladu s členom 290 PDEU na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov, da se določi, kako se lahko ugotovi, da so se invazivne tujerodne vrste zmožne naseliti kot preživetja sposobne populacije in se širiti, ter se določijo skupni elementi za pripravo ocen tveganja. Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.
- (33) Za zagotovitev skladnosti s to uredbo je pomembno, da države članice ob kršitvah izrečejo učinkovite, sorazmerne in odvračilne sankcije ter pri tem upoštevajo naravo in težo kršitve, načelo povračila stroškov in načelo „onesnaževalec plača“.
- (34) Države članice lahko z ukrepi, sprejetimi na podlagi te uredbe, naložijo obveznosti lastnikom ali uporabnikom tujerodnih vrst ter lastnikom in najemnikom zadevnih zemljišč.
- (35) Da bi nekomercialnim lastnikom omogočili, da obdržijo hišne ljubljence, ki so uvrščeni na seznam Unije, do naravne smrti živali, je treba zagotoviti prehodne ukrepe, pod pogojem, da so sprejeti vsi ukrepi za preprečitev razmnoževanja ali pobega.
- (36) Da bi gospodarskim subjektom, ki imajo morda legitimna pričakovanja, na primer tistim, ki so prejeli dovoljenje v skladu z Uredbo (ES) št. 708/2007, omogočili, da po začetku veljavnosti te uredbe izkoristijo svoje zaloge invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, jim je upravičeno dopustiti dve leti, da izvedejo zakol, humano izločitev, prodajo ali, če je ustrezno, predajo osebkov raziskovalnim ustanovam ali ustanovam za ohranjanje *ex-situ*.
- (37) Ker ciljev te uredbe, namreč preprečiti, čim bolj zmanjšati in ublažiti škodljive vplive na biotsko raznovrstnost zaradi vnosa in razširjenja invazivnih tujerodnih vrst v Uniji, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi njunega obsega in učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (38) Moralo bi biti možno, da države članice obdržijo ali sprejmejo strožja pravila o invazivnih tujerodnih vrstah, ki zadevajo Unijo, kot so določena v tej uredbi; ter da določbe, kot so določbe iz te uredbe o invazivnih tujerodnih vrstah, ki zadevajo Unijo, uporabijo tudi za invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo državo članico. Kakršni koli taki ukrepi bi morali biti skladni s PDEU, o njih pa bi morala biti uradno obveščena Komisija v skladu s pravom Unije
-

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa pravila za preprečevanje, čim večje zmanjšanje in ublažitev škodljivih vplivov namernega in nenamernega vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost v Uniji.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za vse invazivne tujerodne vrste.
2. Ta uredba se ne uporablja za:
 - (a) vrste, ki spreminjajo svoje naravno območje razširjenosti brez človekovih posegov zaradi spremenjenih ekoloških razmer in podnebnih sprememb;
 - (b) gensko spremenjene organizme, kot so opredeljeni v točki 2 člena 2 Direktive 2001/18/ES;

- (c) patogene, ki povzročajo živalske bolezni; v tej uredbi živalska bolezen pomeni pojav okužb in infestacij pri živalih, ki jih povzroči eden ali več patogenov, ki se prenašajo na živali ali na ljudi;
- (d) škodljive organizme s seznama iz Priloge I ali Priloge II k Direktivi 2000/29/ES in škodljive organizme, za katere so bili sprejeti ukrepi v skladu s členom 16(3) navedene direktive;
- (e) vrste s seznama iz Priloge IV k Uredbi (ES) št. 708/2007, kadar se uporabljajo v ribogojstvu;
- (f) mikroorganizme, proizvedene ali uvožene za uporabo v fitofarmaceutskih sredstvih, ki so že registrirana ali za katera se izvaja ocena v skladu z Uredbo (ES) št. 1107/2009, ali
- (g) mikroorganizme, proizvedene ali uvožene za uporabo v biocidnih proizvodih, za katere je že bilo izdano dovoljenje ali za katere se izvaja ocena v skladu z Uredbo (EU) št. 528/2012.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „tujerodna vrsta“ pomeni vse žive osebkke vrst, podvrst ali nižjih taksonov živali, rastlin, gliv ali mikroorganizmov, vnesene na območje, ki ni njihovo naravno območje razširjenosti; zajema vse dele, gamete, semena, jajca ali propagule takih vrst, pa tudi križance, sorte ali pasme, ki bi lahko preživele ter se nato razmnoževale;
2. „invazivna tujerodna vrsta“ pomeni tujerodno vrsto, za katero je bilo ugotovljeno, da njen vnos ali širjenje ogroža ali ima škodljive vplive na biotsko raznovrstnost in povezane ekosistemske storitve;
3. „invazivna tujerodna vrsta, ki zadeva Unijo“ pomeni invazivno tujerodno vrsto, za katero se šteje, da ima take škodljive vplive, da je potrebno usklajeno ukrepanje na ravni Unije v skladu s členom 4(3);
4. „invazivna tujerodna vrsta, ki zadeva državo članico“ pomeni invazivno tujerodno vrsto, ki ni invazivna tujerodna vrsta, ki zadeva Unijo, za katero država članica na podlagi znanstvenih dokazov ugotovi, da ima njena izpustitev in širjenje znatne škodljive vplive, kar zadeva njeno ozemlje ali del njenega ozemlja, tudi če to ni popolnoma potrjeno, ter je zato potrebno ukrepanje na ravni zadevne države članice;
5. „biotska raznovrstnost“ pomeni raznolikost živih organizmov iz vseh virov, vključno s kopenskimi, morskimi in drugimi vodnimi ekosistemi in ekološkimi kompleksi, katerih del so; to zajema raznovrstnost znotraj vrst in med vrstami ter raznovrstnost ekosistemov;
6. „ekosistemske storitve“ pomeni neposredne in posredne prispevke ekosistemov k človekovi dobrobiti;
7. „vnos“ pomeni prenos vrste izven njenega naravnega območja razširjenosti zaradi človekovega posega;
8. „raziskava“ pomeni opisno ali eksperimentalno delo, opravljeno v reguliranih pogojih, da bi pridobili nova znanstvena spoznanja ali razvili nove produkte, tudi začetne faze identifikacije, karakterizacije in izolacije genskih lastnosti invazivnih tujerodnih vrst, razen tistih lastnosti, zaradi katerih je vrsta invazivna, le kolikor je nujno, da se omogoči prenos teh lastnosti v vrste, ki niso invazivne;
9. „zaprti sistem“ pomeni, da je organizem v zaprtih prostorih, iz katerih ne more uiti ali se širiti;
10. „ohranjanje *ex-situ*“ pomeni ohranjanje sestavin biotske raznovrstnosti zunaj njihovega naravnega habitata;
11. „poti vnosa“ pomeni poti in mehanizme vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst;
12. „zgodnje odkrivanje“ pomeni potrditev navzočnosti osebka ali osebkov invazivne tujerodne vrste v okolju, preden se močno razširi;
13. „odstranitev“ pomeni popolno in trajno odpravo populacije invazivne tujerodne vrste s smrtonosnimi ali nesmrtonosnimi sredstvi;

14. „nadzor nad populacijo“ pomeni kakršne koli smrtonosne ali nesmrtonosne ukrepe, ki se izvedejo na populaciji invazivne tujerodne vrste, hkrati pa imajo čim manjše vplive na vrste, ki jim ukrepi nadzora niso namenjeni, in njihove habitate, z njimi pa bi zagotovili, da število osebkov populacije invazivne tujerodne vrste, ki je ni mogoče odstraniti, ostane čim nižje in so tako čim bolj omejene možnosti za njeno invazivnost ter njeni škodljivi vplivi na biotsko raznovrstnost in povezane ekosistemske storitve, človekovo zdravje ali gospodarstvo;
15. „preprečitev širjenja“ pomeni kakršno koli ukrepanje, namenjeno ustvarjanju ovir, ki čim bolj zmanjšajo možnost, da bi se populacija invazivne tujerodne vrste razpršila in širila prek območja invazije;
16. „močno razširjen“ pomeni invazivno tujerodno vrsto, katere populacija je preseгла fazo naturalizacije in se sama vzdržuje ter se je razširila in naseljuje velik del potencialnega območja razširjenosti, na katerem lahko preživi in se razmnožuje;
17. „obvladovanje“ pomeni smrtonosne ali nesmrtonosne ukrepe, ki so namenjeni odstranitvi ali preprečitvi širjenja populacije invazivne tujerodne vrste ali nadzoru nad njo, hkrati pa ima čim manjše vplive na tiste vrste, ki jim ukrepi obvladovanja niso namenjeni, in njihove habitate.

Člen 4

Seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo

1. Komisija z izvedbenimi akti sprejme seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo (v nadaljnjem besedilu: seznam Unije), na podlagi meril iz odstavka 3 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2). Osnutek izvedbenih aktov se odboru iz člena 27(1) predloži do 2. januarja 2016.
2. Komisija vsaj vsakih šest let temeljito pregleda seznam Unije ter ga v vmesnem obdobju po potrebi v skladu s postopkom iz odstavka 1 posodablja, tako da:
 - (a) dodaja nove invazivne tujerodne vrste;
 - (b) s seznama Unije črta vrste, če ne izpolnjujejo več enega ali več meril iz odstavka 3.
3. Invazivne tujerodne vrste se uvrstijo na seznam Unije le, če izpolnjujejo vsa naslednja merila:
 - (a) glede na razpoložljive znanstvene dokaze je zanje ugotovljeno, da so tujerodne na ozemlju Unije, z izjemo najbolj oddaljenih regij;
 - (b) glede na razpoložljive znanstvene dokaze je zanje ugotovljeno, da so se v trenutnih razmerah ali v razmerah, ki bodo predvidoma nastale zaradi podnebnih sprememb, zmožne naseliti kot preživetja sposobna populacija ter se širiti v okolju v biogeografski regiji, ki je skupna več kot dvema državam članicama, ali v eni morskimi podregiji, z izjemo njihovih najbolj oddaljenih regij;
 - (c) glede na razpoložljive znanstvene dokaze bodo verjetno imele znatne škodljive vplive na biotsko raznovrstnost ali povezane ekosistemske storitve in lahko imajo tudi škodljive vplive na človekovo zdravje ali gospodarstvo;
 - (d) ocena tveganja, opravljena v skladu s členom 5(1), dokazuje, da je za preprečitev njihovega vnosa, naselitve ali širjenja potrebno usklajeno ukrepanje na ravni Unije;
 - (e) zaradi uvrstitve na seznam Unije bodo verjetno preprečeni, čim bolj zmanjšani ali ublaženi njihovi škodljivi vplivi.
4. Države članice lahko Komisiji predložijo zahtevke za uvrstitev invazivnih tujerodnih vrst na seznam Unije. Ti zahtevki vključujejo vse naslednje:
 - (a) ime vrste;
 - (b) oceno tveganja, opravljeno v skladu s členom 5(1);
 - (c) dokazila, da so izpolnjena merila iz odstavka 3 tega člena.

5. Če je ustrezno, se na seznamu Unije zabeleži sklic na blago, s katerim je zadevna invazivna tujerodna vrsta na splošno povezana, ter na njegovo oznako kombinirane nomenklature iz Uredbe Sveta (EGS) št. 2658/87 ⁽¹⁾, s čimer so označene kategorije blaga, glede katerega bo opravljen uradni nadzor v skladu s členom 15 te uredbe.

6. Komisija pri sprejemanju ali posodabljanju seznama Unije uporabi merila iz odstavka 3 ter pri tem ustrezno upošteva stroške, ki jih imajo države članice z izvajanjem, stroške, ki bi nastali zaradi neukrepanja, stroškovno učinkovitost in družbenogospodarske vidike. Na seznam Unije se prednostno uvrstijo invazivne tujerodne vrste, ki:

- (a) še niso navzoče v Uniji ali so šele v zgodnji fazi invazije in za katere je najbolj verjetno, da bodo imele znatne škodljive vplive;
- (b) so že naseljene v Uniji in imajo najznatnejše škodljive vplive.

7. Ko Komisija predlaga seznam Unije, utemelji tudi, kako se cilji te uredbe lažje dosežejo z ukrepi na ravni Unije.

Člen 5

Ocena tveganja

1. Za namene člena 4 se ocena tveganja opravi v zvezi s sedanjim in potencialnim območjem razširjenosti invazivne tujerodne vrste, pri čemer se upoštevajo naslednji elementi:

- (a) opis vrste z njeno taksonomsko opredelitvijo, njeno zgodovino ter njenim naravnim in potencialnim območjem razširjenosti;
- (b) opis vzorcev njenega razmnoževanja in širjenja ter dinamike, vključno z oceno, ali obstajajo okoljske razmere, potrebne za razmnoževanje in širjenje;
- (c) opis potencialnih poti namernega in nenamernega vnosa in širjenja te vrste, po potrebi tudi proizvodov, s katerimi je ta vrsta na splošno povezana;
- (d) temeljita ocena možnosti vnosa, naselitve in širjenja v zadevnih biogeografskih regijah v sedanjih razmerah in razmerah, ki bodo predvidoma nastale zaradi podnebnih sprememb;
- (e) opis sedanje razširjenosti te vrste, vključno z navedbo, ali je ta vrsta že navzoča v Uniji ali sosednjih državah, in projekcijo njene verjetne prihodnje razširjenosti;
- (f) opis škodljivih vplivov na biotsko raznovrstnost in povezane ekosistemske storitve, tudi na domorodne vrste, zaščitena območja, ogrožene habitate, pa tudi človekovo zdravje in varnost ter gospodarstvo, vključno z oceno morebitnih prihodnjih vplivov glede na razpoložljivo znanstveno vedenje;
- (g) ocena morebitnih stroškov zaradi škode;
- (h) opis znane uporabe za to vrsto ter družbenih in gospodarskih koristi te uporabe.

2. Ko Komisija predlaga vrste za uvrstitev na seznam Unije invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, opravi oceno tveganja iz odstavka 1.

Kadar koli država članica predloži zahtevek za uvrstitev vrste na seznam Unije, je odgovorna, da opravi oceno tveganja iz odstavka 1. Komisija lahko po potrebi pomaga državam članicam pri pripravi takih ocen tveganja, kolikor gre pri tem za povezavo z njihovo evropsko razsežnostjo.

3. Na Komisijo se prenese pooblastilo, da sprejme delegirane akte v skladu s členom 29, s katerimi podrobneje določi vrste sprejemljivih dokazov za namene točke (b) člena 4(3) ter pripravi podroben opis uporabe točk (a) do (h) odstavka 1 tega člena. Podroben opis vključuje metodologijo, ki se uporabi pri oceni tveganja, pri kateri se upoštevajo ustrezni nacionalni in mednarodni standardi ter potreba po prednostni razvrstitvi ukrepov proti invazivnim tujerodnim vrstam, ki so povezane z znatnimi škodljivimi vplivi na biotsko raznovrstnost ali povezane ekosistemske storitve ali bi lahko imele take škodljive vplive ter imajo ali bi lahko imele take škodljive vplive na človekovo zdravje ali gospodarstvo, kar šteje za dodaten dejavnik pri prednostnem razvrščanju. Zlasti je pomembno, da Komisija ne odstopa od običajne prakse in se pred sprejetjem teh delegiranih aktov posvetuje s strokovnjaki, tudi strokovnjaki iz držav članic.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L 256, 7.9.1987, str. 1).

Člen 6

Določbe za najbolj oddaljene regije

1. Za invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo, se v najbolj oddaljenih regijah ne uporabljajo člen 7 ali členi 13 do 20.
2. Vsaka država članica z najbolj oddaljenimi regijami do 2. januarja 2017 ob posvetovanju s temi regijami za vsako od teh regij sprejme seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo posamezno regijo.
3. Države članice lahko v zadevnih najbolj oddaljenih regijah za invazivne tujerodne vrste s seznamov iz odstavka 2 tega člena, kakor je ustrezno, izvedejo ukrepe, kot so tisti, določeni v členih 7 do 9, 13 do 17, 19 oziroma 20. Ti ukrepi morajo biti skladni s PDEU, o njih pa se uradno obvesti Komisija v skladu s pravom Unije.
4. Države članice Komisiji nemudoma priglasiijo sezname iz odstavka 2 in vse posodobitve teh seznamov ter o njih obvestijo druge države članice.

POGLAVJE II

PREPREČEVANJE

Člen 7

Omejitve

1. Invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, ni dovoljeno namerno:
 - (a) vnesti na ozemlje Unije, niti med tranzitom pod carinskim nadzorom;
 - (b) posedovati, niti v zaprtem sistemu;
 - (c) gojiti, niti v zaprtem sistemu;
 - (d) prevažati v Unijo, iz Unije ali po Uniji, z izjemo prevoza vrst v objekte za odstranitev;
 - (e) dajati na trg;
 - (f) uporabljati ali izmenjavati;
 - (g) dovoliti, da se razmnožujejo, jih gojiti ali kultivirati, niti v zaprtem sistemu, ali
 - (h) izpustiti v okolje.
2. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za preprečitev nenamernega vnosa ali širjenja, vključno iz hude malomarnosti, kjer je to primerno, invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo.

Člen 8

Dovoljenja

1. Države članice z odstopanjem od omejitev iz točk (a), (b), (c), (d), (f) in (g) člena 7(1) in ob upoštevanju odstavka 2 tega člena uvedejo sistem dovoljenj, ki ustanovam omogoča raziskave o invazivnih tujerodnih vrstah, ki zadevajo Unijo, ali njihovo ohranjanje *ex-situ*. Kadar se pri varstvu človekovega zdravja ni mogoče izogniti uporabi proizvodov, pridobljenih iz invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, lahko države članice v njihov sistem dovoljenj vključijo tudi znanstveno proizvodnjo in poznejšo uporabo v zdravstvene namene.
2. Države članice pooblastijo svoje pristojne organe za izdajo dovoljenj iz odstavka 1 za dejavnosti, ki se izvajajo v zaprtem sistemu in izpolnjujejo vse naslednje pogoje:
 - (a) invazivna tujerodna vrsta, ki zadeva Unijo, je zaprta v zaprtem sistemu v skladu z odstavkom 3, v katerem se jo tudi obravnava;
 - (b) dejavnost izvaja ustrezno usposobljeno osebje, kakor določijo pristojni organi;
 - (c) prevoz do zaprtega sistema in od njega se opravi pod pogoji, določenimi v dovoljenju, ki onemogočajo pobeg invazivne tujerodne vrste;

- (d) če so invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo, živali, se označijo oziroma se njihova identifikacija omogoči na drug način, če je to ustrezno, pri tem pa se uporabijo postopki, ki ne povzročajo bolečine, stiske ali trpljenja, ki se jim da izogniti;
- (e) nevarnost pobega, širjenja ali premestitve se učinkovito obvladuje glede na identiteto, biologijo in način razpršitve vrste, predvideno dejavnost in zaprti sistem, interakcijo z okoljem in druge zadevne dejavnike;
- (f) zagotovljen je sistem stalnega nadzora, pri čemer prosilec pripravi načrt ukrepov v primeru morebitnega pobega ali širjenja, vključno z načrtom odstranitve. Načrt ukrepov v primeru pobega odobri pristojni organ. Če pride do pobega ali širjenja, se načrt ukrepov začne izvajati takoj, dovoljenje pa se lahko začasno ali trajno odvzame.

Dovoljenje iz odstavka 1 se omeji na število invazivnih tujerodnih vrst ali osebkov, ki ne presega zmogljivosti zaprtega sistema. Vključuje omejitve, ki so potrebne za zmanjšanje možnosti pobega ali širjenja zadevne vrste. Dovoljenje mora spremljati invazivno tujerodno vrsto, za katero je bilo izdano, ves čas med njenim posedovanjem, vnosom in prevozom znotraj Unije.

3. Šteje se, da so osebkii zaprti v zaprtem sistemu, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (a) osebkii so fizično izolirani in ne morejo pobegniti ali se širiti, niti jih ne morejo iz sistema, v katerem so zaprti, premestiti nepooblašene osebe;
- (b) s protokoli o čiščenju, ravnanju z odpadki in vzdrževanju je zagotovljeno, da osebkii ali deli, ki so sposobni razmnoževanja, ne morejo pobegniti, se širiti, niti jih ne morejo premestiti nepooblašene osebe;
- (c) premestitev osebkov iz sistemov, odprava, uničenje ali humana izločitev je izvedena tako, da se onemogoči njihova propagacija ali razmnoževanje zunaj sistemov.

4. Ko prosilec zaprosi za dovoljenje, predloži vsa potrebna dokazila, da lahko pristojni organ oceni, ali so izpolnjeni pogoji iz odstavkov 2 in 3.

5. Države članice pooblastijo svoje pristojne organe, da kadar koli začasno ali trajno odvzamejo dovoljenje, če se pojavijo nepredvideni dogodki, ki imajo škodljive vplive na biotsko raznovrstnost ali povezane ekosistemske storitve. Vsak odvzem dovoljenja mora biti znanstveno utemeljen, če so znanstveni podatki še nezadostni, pa mora biti utemeljen z načelom previdnosti ob ustreznem upoštevanju nacionalnih upravnih predpisov.

6. Komisija z izvedbenimi akti določi obliko dokumenta, ki predstavlja dokazilo za dovoljenje, ki ga izdajo pristojni organi države članice. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2). Države članice uporabijo to obliko za dokument, ki je priložen dovoljenju.

7. Države članice za vsa dovoljenja, izdana v skladu z odstavkom 1 tega člena, brez odlašanja na spletu objavijo vsaj:

- (a) znanstveno in domače ime invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, za katero je bilo izdano dovoljenje;
- (b) število ali količino zadevnih osebkov;
- (c) namen, za katerega je bilo izdano dovoljenje, in
- (d) oznake kombinirane nomenklature, kot so določene v Uredbi (EGS) št. 2658/87.

8. Države članice zagotovijo, da preglede opravljajo njihovi pristojni organi, da bi zagotovili, da ustanove izpolnjujejo pogoje iz teh izdanih dovoljenj.

Člen 9

Pooblastila

1. Države članice lahko v izjemnih primerih, med drugim pri družbenih ali gospodarskih vprašanjih, zaradi prevladujočega javnega interesa izdajo dovoljenja, ki dopustijo, da ustanove opravljajo druge dejavnosti kot tiste iz člena 8(1), pod pogojem, da je za to izdala pooblastilo Komisija v skladu s postopkom iz tega člena in ob upoštevanju pogojev iz člena 8(2) in (3).

2. Komisija vzpostavi in upravlja elektronski sistem za pooblašcanje ter o prošnjah za pooblastila odloči v 60 dneh od prejema prošnje.

3. Prošnje za pooblastilo vložijo države članice z uporabo sistema iz odstavka 2.

4. Prošnja za pooblastilo vsebuje:
- (a) podrobne podatke o ustanovi ali skupini ustanov, skupaj z njihovim imenom in naslovom;
 - (b) znanstveno in domače ime invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, za katero se prosi za pooblastilo;
 - (c) oznake kombinirane nomenklature, kot so določene v Uredbi (EGS) št. 2658/87;
 - (d) število ali količino zadevnih osebkov;
 - (e) razloge za zaproseno pooblastilo;
 - (f) podroben opis predvidenih ukrepov, ki onemogočajo pobeg ali širjenje iz objektov zaprtega sistema, v katerih bo invazivna tujerodna vrsta, ki zadeva Unijo, zaprta in v katerih bo obravnavana, ter ukrepov za zagotovitev, da je vsakršen morebiti potreben prevoz vrste opravljen v pogojih, ki onemogočajo pobeg;
 - (g) oceno nevarnosti pobega invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, za katero se prosi za pooblastilo, skupaj z opisom uvedenih ukrepov za zmanjšanje te nevarnosti;
 - (h) opis načrtovanega sistema nadzora in načrta ukrepov, pripravljenega za odziv na morebitni pobeg ali širjenje, po potrebi tudi načrta za odstranitev;
 - (i) opis ustreznega nacionalnega prava, ki se uporablja za te ustanove.
5. O pooblastilih, ki jih izda Komisija, se obvesti pristojni organ zadevne države članice. Pooblastilo je specifično glede na posamezno ustanovo, ne glede na postopek uporabe v skladu s točko (a) odstavka 4, in vsebuje informacije iz odstavka 4 in podatke o časovni veljavnosti pooblastila. Pooblastilo vsebuje tudi določbe o preskrbi ustanove z dodatnimi osebki ali osebki za nadomestitev osebkov, za uporabo v dejavnosti, za katero se prosi za pooblastilo.
6. Potem ko Komisija izda pooblastilo, lahko pristojni organ izda dovoljenje iz odstavka 1 tega člena v skladu s členom 8(4) do (8). Dovoljenje vsebuje vse določbe, ki so določene v pooblastilu, ki ga izda Komisija.
7. Komisija zavrne prošnjo za pooblastilo, če ni izpolnjena katera od ustreznih obveznosti, določenih v tej uredbi.
8. Komisija takoj, ko je to mogoče, obvesti zadevno državo članico o vsaki zavrnitvi prošnje na podlagi odstavka 7 in navede razlog za zavrnitev.

Člen 10

Izredni ukrepi

1. Če ima država članica dokaze, da je na njenem ozemlju navzoča ali da obstaja neposredna nevarnost, da bo na njeno ozemlje vnesena invazivna tujerodna vrsta, ki ni uvrščena na seznam Unije, vendar so zanjo pristojni organi na podlagi preliminarnih znanstvenih dokazov ugotovili, da bo verjetno izpolnila merila iz člena 4(3), lahko nemudoma sprejme izredne ukrepe, ki vključujejo katero koli omejitev iz člena 7(1).
2. Države članice, ki na svojem nacionalnem ozemlju uvedejo izredne ukrepe, ki vključujejo uporabo točk (a), (d) ali (e) člena 7(1), nemudoma obvestijo Komisijo in vse druge države članice o sprejetih ukrepih in dokazih, ki te ukrepe upravičujejo.
3. Zadevna država članica za invazivno tujerodno vrsto, za katero veljajo izredni ukrepi, brez odlašanja opravi oceno tveganja v skladu s členom 5 glede na razpoložljive tehnične in znanstvene informacije, v vsakem primeru pa v 24 mesecih od dneva sprejetja odločitve o uvedbi izrednih ukrepov, da bi to vrsto uvrstili na seznam Unije.
4. Če Komisija prejme obvestilo iz odstavka 2 tega člena ali ima druge dokaze, da je na ozemlju Unije navzoča ali da obstaja neposredna nevarnost, da bo v Unijo vnesena invazivna tujerodna vrsta, ki ni uvrščena na seznam Unije, vendar bo verjetno izpolnila merila iz člena 4(3), z izvedbenimi akti na podlagi preliminarnih znanstvenih dokazov preuči, ali bo vrsta verjetno izpolnila ta merila, in sprejme izredne ukrepe za Unijo, ki vključujejo katero koli omejitev iz člena 7(1) glede na nevarnosti, ki jih predstavlja zadevna vrsta, kadar Komisija ugotovi, da bodo merila iz člena 4(3) verjetno izpolnjena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2).

5. Kadar Komisija sprejme izvedbeni akt iz odstavka 4, države članice prekličejo ali spremenijo, kot je primerno, kakršne koli izredne ukrepe, ki so jih sprejele.
6. Kadar Komisija invazivno tujerodno vrsto uvrsti na seznam Unije, države članice tudi prekličejo ali spremenijo svoje izredne ukrepe.
7. Če Komisija invazivne tujerodne vrste po oceni tveganja, opravljeni na podlagi odstavka 3 tega člena, ne uvrsti na seznam Unije, države članice prekličejo svoje izredne ukrepe, sprejete na podlagi odstavka 1 tega člena, te vrste pa lahko vključijo na nacionalni seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo državo članico, v skladu s členom 12(1) ter preučijo možnost poglobljenega regionalnega sodelovanja v skladu s členom 11.

Člen 11

Invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo regijo, in domorodne vrste v Uniji

1. Države članice lahko na podlagi svojih nacionalnih seznamov invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo državo članico, iz člena 12 določijo, pri katerih vrstah, ki so v Uniji domorodne ali nedomorodne, je potrebno poglobljeno regionalno sodelovanje.
2. Komisija na zahtevo udeleženih držav članic ukrepa tako, da olajša sodelovanje in usklajevanje med temi udeleženi državami članicami v skladu s členom 22(1). Komisija lahko, če je to potrebno zaradi vplivov nekaterih invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost in povezane ekosistemske storitve ter na človekovo zdravje in gospodarstvo ter v celoti podprto z vsestransko analizo utemeljenosti poglobljenega regionalnega sodelovanja, ki so jo opravile države članice prosilke, z izvedbenimi akti zahteva, da zadevne države članice na svojem ozemlju ali delu svojega ozemlja smiselno uporabljajo določbe členov 13, 14 in 16, 17, ne glede na določbe člena 18, ter, če je ustrezno, členov 19 in 20. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2).
3. Za invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo regijo, ki so domorodne v državi članici, na ozemlju te države članice ne veljajo določbe členov 13, 14, 16, 17, 19, 20 in 24. Države članice, v katerih so te vrste domorodne, skupaj z zadevnimi državami članicami ocenijo poti vnosa v skladu s členom 13 ter lahko ob posvetovanju z drugimi državami članicami sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečitev nadaljnega širjenja teh vrst v skladu s postopkom iz člena 22(1).

Člen 12

Invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo državo članico

1. Države članice lahko pripravijo nacionalni seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo državo članico. Države članice lahko za te invazivne tujerodne vrste na svojem ozemlju uporabijo ukrepe, kot so določeni v členih 7, 8, 13 do 17, 19 oziroma 20. Ti ukrepi morajo biti skladni s PDEU, o njih pa se uradno obvesti Komisija v skladu s pravom Unije.
2. Države članice obvestijo Komisijo in druge države članice o vrstah, ki jih štejejo za invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo državo članico, in o ukrepah, ki se uporabljajo v skladu z odstavkom 1.

Člen 13

Akcijski načrti o poteh invazivnih tujerodnih vrst

1. Države članice v 18 mesecih od sprejetja seznama Unije naredijo vsestransko analizo poti nenamernega vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, vsaj za svoje ozemlje in svoje morske vode, kot so opredeljene v točki 1 člena 3 Direktive 2008/56/ES, ter določijo, katere poti je treba prednostno obravnavati (v nadaljnjem besedilu: prednostne poti) zaradi števila vrst ali morebitne škode, ki jo povzročajo vrste, ki v Unijo prihajajo po teh poteh.
2. Vsaka država članica v treh letih od sprejetja seznama Unije pripravi in izvaja enoten akcijski načrt ali niz akcijskih načrtov za obravnavanje prednostnih poti, ki jih je določila v skladu z odstavkom 1. Akcijski načrti vključujejo časovni razpored in opis ukrepov, ki bodo sprejeti, ter, če je ustrezno, prostovoljnih ukrepov in kodeksov dobre prakse, s katerimi bodo obravnavane prednostne poti ter preprečena nenamerni vnos in širjenje invazivnih tujerodnih vrst v Unijo ali v njej.
3. Države članice zagotovijo usklajevanje, da bi tako pripravile enoten akcijski načrt ali niz akcijskih načrtov, usklajenih na ustrezni regionalni ravni v skladu s členom 22(1). Če taki regionalni akcijski načrti niso pripravljene, države članice pripravijo in izvajajo akcijske načrte za svoje ozemlje, ki so čim bolj usklajeni na ustrezni regionalni ravni.

4. Akcijski načrti iz odstavka 2 tega člena vsebujejo zlasti ukrepe, ki temeljijo na analizi stroškov in koristi ter so namenjeni:

- (a) ozaveščanju;
- (b) čim večjemu zmanjšanju kontaminacije blaga, proizvodov, vozil in opreme z osebki invazivnih tujerodnih vrst, tudi z ukrepi, ki obravnavajo prevoz invazivnih tujerodnih vrst iz tretjih držav;
- (c) zagotavljanju ustreznih pregledov na mejah Unije, ki niso uradni nadzor v skladu s členom 15.

5. Akcijski načrti, pripravljene v skladu z odstavkom 2, se brez odlašanja predložijo Komisiji. Države članice vsaj vsakih šest let pregledajo svoje akcijske načrte in jih predložijo Komisiji.

POGLAVJE III

ZGODNJE ODKRIVANJE IN HITRA ODSTRANITEV

Člen 14

Sistem nadzora

1. Države članice v 18 mesecih od sprejetja seznama Unije vzpostavijo sistem nadzora nad invazivnimi tujerodnimi vrstami, ki zadevajo Unijo, ali ga vključijo v že obstoječi sistem ter v njem zbirajo in evidentirajo podatke o pojavu invazivnih tujerodnih vrst v okolju, do katerih pridejo z raziskavami, spremljanjem ali drugimi postopki za preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst v Unijo ali v njej.

2. Sistem nadzora iz odstavka 1 tega člena:

- (a) pokriva ozemlje, tudi teritorialno morje, držav članic zaradi ugotavljanja navzočnosti in razširjenosti novih in že naseljenih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo;
- (b) je dovolj dinamičen, da v okolju ozemlja ali dela ozemlja držav članic hitro odkrije pojav katere koli invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, katere navzočnost dotlej ni bila znana;
- (c) temelji na ustreznih določbah za ocenjevanje in spremljanje, določenih v pravu Unije ali mednarodnih sporazumih, je skladen z njimi in jih ne podvaja ter izkorišča informacije iz obstoječih sistemov nadzora in spremljanja iz člena 11 Direktive 92/43/EGS, člena 8 Direktive 2000/60/ES ter člena 11 Direktive 2008/56/ES;
- (d) kolikor je mogoče, upošteva zadevne čezmejne vplive in čezmejne značilnosti.

Člen 15

Uradni nadzor

1. Države članice do 2. januarja 2016 vzpostavijo popolnoma delujoče strukture za izvajanje uradnega nadzora, ki je potreben za preprečevanje namernega vnosa invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, v Unijo. Ta uradni nadzor se uporablja za kategorije blaga z oznakami kombinirane nomenklature, na katere je v skladu s členom 4(5) zabeležen sklic na seznamu Unije.

2. Pristojni organi ustrezno nadzirajo blago iz odstavka 1 tega člena glede na tveganje, ki ga predstavlja, ter preverijo, da:

- (a) ni na seznamu Unije ali
- (b) zanj obstaja veljavno dovoljenje iz člena 8.

3. Nadzor iz odstavka 2 tega člena, ki zajema preglede dokumentov in identitete ter po potrebi fizične preglede, se opravi, ko blago iz odstavka 1 tega člena prispe v Unijo. Če je v pravu Unije o uradnem nadzoru za kategorije blaga iz odstavka 1 tega člena že določen poseben uradni nadzor pri mejnih organih, kot je določeno v Uredbi (ES) št. 882/2004 ter direktivah 91/496/EGS in 97/78/ES, ali na vstopnih točkah v skladu z Direktivo 2000/29/ES, države članice prenesajo odgovornost za izvajanje nadzora iz odstavka 2 tega člena na pristojne organe, ki so zadolženi za ta nadzor v skladu s členom 4 Uredbe (ES) št. 882/2004 ali s točko (g) člena 2(1) Direktive 2000/29/ES.

4. Za obravnavanje blaga iz odstavka 1 v prostih conah ali prostih skladiščih ter za začetek carinskih postopkov za sprostitve tega blaga v prosti promet, njegov tranzit, carinsko skladiščenje, aktivno oplemenitenje, predelavo pod carinskim nadzorom in začasni uvoz je treba carinskim organom predložiti:

- (a) kadar je bil nadzor opravljen pri mejnih organih v skladu z Uredbo (ES) št. 882/2004 ter direktivama 91/496/EGS in 97/78/ES ali na vstopnih točkah v skladu s točko (j) člena 2(1) Direktive 2000/29/ES, ustrezní vstopni dokument, ki so ga ustrezno izpolnili pristojni organi iz odstavka 3 tega člena in ki potrjuje, da so izpolnjeni pogoji iz odstavka 2 tega člena. Uporabi se carinski postopek, naveden v njem, ali
- (b) kadar za blago ni treba opraviti uradnega nadzora v skladu s pravom Unije, drugo dokumentacijo, ki izkazuje, da je bil opravljen nadzor z zadovoljivimi rezultati ter naknadni vstopni dokument.

Te dokumente se lahko pošlje tudi elektronsko.

5. Če je med nadzorom ugotovljena neskladnost s to uredbo:

- (a) carinski organi odložijo začetek carinskega postopka ali zadržijo blago;
- (b) pristojni organi iz odstavka 3 zadržijo blago.

Kadar je blago zadržano, se zaupa pristojnemu organu, ki je odgovoren za izvajanje te uredbe. Ta pristojni organ ravna v skladu z nacionalno zakonodajo. Države članice lahko posebne naloge prenesejo na druge organe.

6. Stroške, ki nastanejo med izvajanjem preverjanja, in stroške, ki nastanejo zaradi kakršne koli neskladnosti, krije fizična ali pravna oseba iz Unije, ki je blago pripeljala v Unijo, razen če zadevna država članica ne določi drugače.

7. Države članice vzpostavijo postopke za zagotovitev izmenjave ustreznih informacij ter učinkovitega in uspešnega usklajevanja in sodelovanja med vsemi sodelujočimi organi pri preverjanju iz odstavka 2.

8. Komisija skupaj z vsemi državami članicami na podlagi najboljših praks pripravi smernice in programe usposabljanja za lažje identificiranje in odkrivanje invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, in izvajanje učinkovitega nadzora.

9. Kadar so bila izdana dovoljenja v skladu s členom 8, se v carinski deklaraciji ali ustreznih obvestilih mejnemu organu zabeleži sklic na veljavno dovoljenje za deklarirano blago.

Člen 16

Obvestila o zgodnjem odkritju

1. Države članice uporabijo sistem nadzora, vzpostavljen v skladu s členom 14, in informacije, pridobljene med uradnim nadzorom iz člena 15, za potrditev zgodnjega odkritja vnosa ali navzočnosti invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo.

2. Države članice zgodnje odkritje vnosa ali navzočnost invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, brez odlašanja pisno priglasijo Komisiji in druge države članice obvestijo zlasti o tem, da se je na njihovem ozemlju ali delu njihovega ozemlja:

- (a) pojavila katera koli vrsta s seznama Unije, katere navzočnost na njihovem ozemlju ali delu njihovega ozemlja dotlej ni bila znana;
- (b) znova pojavila katera koli vrsta s seznama Unije, potem ko je že bila evidentirana kot odstranjena.

Člen 17

Hitra odstranitev v zgodnji fazi invazije

1. Države članice po zgodnjem odkritju in v treh mesecih po priglasitvi zgodnjega odkritja iz člena 16 izvedejo ukrepe za odstranitev in jih priglasijo Komisiji ter obvestijo druge države članice.

2. Države članice pri izvajanju ukrepov za odstranitev zagotovijo, da je z uporabljenimi metodami učinkovito ter popolnoma in trajno odpravljena populacija zadevne invazivne tujerodne vrste ter da sta pri tem ustrezno upoštevana človekovo zdravje in okolje, zlasti vrste, ki jim ukrepi niso namenjeni, in njihovi habitati, živalim pa prihranjena bolečina, stiska ali trpljenje, ki se jim da izogniti.

3. Države članice spremljajo, kako učinkovita je odstranitev. Pri tem lahko uporabijo sistem nadzora iz člena 14. Med spremljanjem se po potrebi oceni tudi vplive na vrste, ki jim ukrepi niso namenjeni.

4. Države članice obveščajo Komisijo o učinkovitosti sprejetih ukrepov in jo uradno obvestijo, ko je populacija invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, odstranjena. O tem obveščajo tudi druge države članice.

Člen 18

Odstopanja od obveznosti hitre odstranitve

1. Država članica se lahko na podlagi trdnih znanstvenih dokazov v dveh mesecih od odkritja invazivne tujerodne vrste iz člena 16 odloči, da ne bo uporabila ukrepov za odstranitev, če je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:

- (a) dokazano je, da odstranitev ni tehnično izvedljiva, ker razpoložljivih metod za odstranitev ni mogoče uporabiti v okolju, v katerem je invazivna tujerodna vrsta naseljena;
- (b) analiza stroškov in koristi na podlagi razpoložljivih podatkov s precejšnjo gotovostjo kaže, da bodo stroški dolgoročno izjemno visoki in nesorazmerni s koristmi odstranitve;
- (c) metod za odstranitev ni na voljo ali pa imajo metode, ki so na voljo, zelo resne škodljive vplive na človekovo zdravje, okolje ali druge vrste.

Zadevna država članica brez odlašanja pisno uradno obvesti Komisijo o svoji odločitvi. Uradnemu obvestilu se priložijo vsi dokazi iz točk (a), (b) in (c) prvega pododstavka.

2. Komisija lahko z izvedbenimi akti odloči, da se zavrne odločitev, o kateri je bila uradno obveščena v skladu z drugim pododstavkom odstavka 1, kadar pogoji, določeni v njem, niso izpolnjeni.

3. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2). Osnutki izvedbenih aktov se odboru iz člena 27(1) predložijo v dveh mesecih po prejemu uradnega obvestila države članice.

4. Kadar se v skladu z odstavkom 1 ne izvedejo nobeni ukrepi za odstranitev, države članice zagotovijo, da se uvedejo ukrepi za preprečitev širjenja, tako da se prepreči nadaljnje širjenje invazivne tujerodne vrste v druge države članice.

5. Kadar Komisija odločitev, o kateri je bila uradno obveščena v skladu z drugim pododstavkom odstavka 1 tega člena, zavrne, zadevna država članica nemudoma izvede ukrepe za odstranitev iz člena 17.

6. Kadar Komisija odločitve, o kateri je bila uradno obveščena v skladu z drugim pododstavkom odstavka 1 tega člena, ne zavrne, se za invazivno tujerodno vrsto izvedejo ukrepi za obvladovanje iz člena 19.

POGLAVJE IV

OBVLADOVANJE MOČNO RAZŠIRJENIH INVAZIVNIH TUJERODNIH VRST

Člen 19

Ukrepi za obvladovanje

1. Države članice v 18 mesecih po uvrstitvi invazivne tujerodne vrste na seznam Unije uvedejo učinkovite ukrepe za obvladovanje tistih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, za katere so ugotovile, da so močno razširjene na njihovem ozemlju, tako da čim bolj zmanjšajo njihove vplive na biotsko raznovrstnost, povezane ekosistemske storitve ter, če je ustrezno, človekovo zdravje ali gospodarstvo.

Ti ukrepi za obvladovanje morajo biti sorazmerni z vplivi na okolje in primerni glede na posebne razmere v državah članicah, utemeljeni z analizo stroškov in koristi ter zajemajo tudi ukrepe za obnovo iz člena 20, kolikor so ti izvedljivi. Na podlagi ocene tveganja in stroškovne učinkovitosti se določi njihov prednostni vrstni red.

2. Ukrepi za obvladovanje vključujejo smrtonosne ali nesmrtonosne fizične, kemične ali biološke ukrepe, ki so namenjeni odstranitvi invazivne tujerodne vrste, nadzoru nad njeno populacijo ali preprečevanju njenega širjenja. Po potrebi so med ukrepi za obvladovanje posegi v sprejemni ekosistem, namenjeni povečanju njegove odpornosti proti sedanjim in prihodnjim invazijam. V okviru ukrepov obvladovanja, namenjenih odstranitvi invazivne tujerodne vrste, nadzoru nad njeno populacijo ali preprečevanju njenega širjenja, se lahko začasno dovoli uporabo že naseljene invazivne tujerodne vrste v komercialne namene, če je to natančno utemeljeno in je uveden ustrezen nadzor, tako da se prepreči nadaljnje širjenje.

3. Države članice pri izvajanju ukrepov za obvladovanje in izbiri metod, ki se uporabijo, upoštevajo človekovo zdravje in okolje, zlasti vrste, ki jim ukrepi niso namenjeni, in njihove habitate, kadar se ukrepi uporabljajo za živali, pa zagotovijo, da jim je prihranjena bolečina, stiska ali trpljenje, ki se jim da izogniti, ne da bi navedeno zmanjšalo učinkovitost ukrepov za obvladovanje.

4. Sistem nadzora iz člena 14 se zasnuje in uporablja za spremljanje, kako učinkovito ukrepi za odstranitev, nadzor nad populacijo ali preprečevanje širjenja zmanjšujejo vplive na biotsko raznovrstnost in povezane ekosistemske storitve ter, če je ustrezno, na človekovo zdravje ali gospodarstvo. Med spremljanjem se po potrebi ocenijo tudi vplivi na vrste, ki jim ukrepi niso namenjeni.

5. Če obstaja znatna nevarnost, da se bo invazivna tujerodna vrsta, ki zadeva Unijo, razširila v drugo državo članico, države članice, v katerih je ta vrsta navzoča, nemudoma uradno obvesti druge države članice in Komisijo. Zadevne države članice po potrebi uvedejo ukrepe za obvladovanje, o katerih se skupaj dogovorijo. Če bi se lahko invazivna tujerodna vrsta razširila tudi v tretje države, si prizadeta država članica prizadeva obvestiti zadevne tretje države.

Člen 20

Obnova poškodovanih ekosistemov

1. Države članice izvedejo ustrezne ukrepe za obnovo, s katerimi pripomorejo k obnovi ekosistema, ki ga je degradirala, poškodovala ali uničila invazivna tujerodna vrsta, ki zadeva Unijo, razen če analiza stroškov in koristi na podlagi razpoložljivih podatkov s precejšnjo gotovostjo kaže, da bodo stroški teh ukrepov visoki in nesorazmerni s koristmi obnove.

2. Med ukrepi za obnovo iz odstavka 1 so vsaj:

(a) ukrepi za povečanje zmoglosti ekosistema, izpostavljenega motnji, ki nastane zaradi navzočnosti invazivne tujerodne vrste, ki zadeva Unijo, da se ubrani motnje, jo absorbira, se ji prilagodi in si opomore od njenih posledic;

(b) ukrepi v podporo preprečevanju ponovne invazije po operaciji za odstranitev.

POGLAVJE V

HORIZONTALNE DOLOČBE

Člen 21

Povračilo stroškov

Države članice si bodo v skladu z načelom „onesnaževalec plača“ in brez poseganja v Direktivo 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ prizadevale povrniti stroške ukrepov, potrebnih za preprečitev, čim večje zmanjšanje ali ublažitev škodljivih vplivov invazivnih tujerodnih vrst, tudi okoljske stroške in stroške za vire ter stroške obnove.

Člen 22

Sodelovanje in usklajevanje

1. Države članice med izpolnjevanjem svojih obveznosti iz te uredbe naredijo vse, da zagotovijo tesno usklajevanje z vsemi zadevnimi državami članicami ter, če je izvedljivo in ustrezno, uporabijo obstoječe strukture iz regionalnih ali mednarodnih sporazumov. Zadevne države članice si prizadevajo zlasti, da bi zagotovile usklajevanje z drugimi državami članicami, s katerimi delijo:

(a) iste morske podregije v skladu s členom 4(2) Direktive 2008/56/ES, za morske vrste;

(b) isto biogeografsko regijo v skladu s točko (iii) točke (c) člena 1 Direktive 92/43/EGS, za vrste, ki niso morske;

(c) iste meje;

(d) isto povodje v skladu s točko 13 člena 2 Direktive 2000/60/ES, za sladkovodne vrste, ali

(e) katera koli druga vprašanja v skupnem interesu.

⁽¹⁾ Direktiva 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanaciji okoljske škode (UL L 143, 30.4.2004, str. 56).

Komisija si na zahtevo udeleženih držav članic prizadeva olajšati usklajevanje.

2. Države članice si med izpolnjevanjem svojih obveznosti iz te uredbe prizadevajo, da bi za namene doseganja ciljev te uredbe ustrezno sodelovale s tretjimi državami, tudi z uporabo obstoječih struktur iz regionalnih ali mednarodnih sporazumov.

3. Države članice lahko tudi z uporabo določb, kot so določbe iz odstavka 1 tega člena, zagotovijo usklajevanje in sodelovanje z drugimi zadevnimi državami članicami glede invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo državo članico, kot so določene na nacionalnih seznamih, sprejetih v skladu s členom 12(1). Države članice lahko glede teh invazivnih tujerodnih vrst vzpostavijo tudi mehanizme za sodelovanje na ustrezni ravni. Med temi mehanizmi so lahko izmenjava informacij in podatkov, akcijski načrti o poteh ter izmenjava najboljših praks pri obvladovanju, nadzoru in odstranitvi invazivnih tujerodnih vrst, sistemih zgodnega opozarjanja in programih za ozaveščanje ali izobraževanje javnosti.

Člen 23

Strožja nacionalna pravila

Države članice lahko obdržijo ali sprejmejo strožja nacionalna pravila za preprečevanje vnosa, naselitve in širjenja invazivnih tujerodnih vrst. Ti ukrepi morajo biti skladni s PDEU, o njih pa se uradno obvesti Komisija v skladu s pravom Unije.

POGLAVJE VI

KONČNE DOLOČBE

Člen 24

Poročanje in pregled

1. Države članice do 1. junija 2019 in nato vsakih šest let posodobijo in Komisiji posredujejo naslednje:
 - (a) opis ali posodobljeni različici opisa sistema nadzora v skladu s členom 14 in sistema uradnega nadzora nad tujerodnimi vrstami, ki vstopajo v Unijo, v skladu s členom 15;
 - (b) informacije o razširjenosti invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo ali regijo, v skladu s členom 11(2), ki so navzoče na njihovem ozemlju, vključno z informacijami o vzorcih selitev ali razmnoževanja;
 - (c) informacije o vrstah, za katere se šteje, da so invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo državo članico, v skladu s členom 12(2);
 - (d) akcijske načrte iz člena 13(2);
 - (e) zbirne informacije za celotno nacionalno ozemlje o ukrepih za odstranitev, sprejetih v skladu s členom 17, ukrepih za obvladovanje, sprejetih v skladu s členom 19, njihovi učinkovitosti, ter o njihovih vplivih na vrste, ki jim ukrepi niso namenjeni;
 - (f) podatke o številu dovoljenj iz člena 8 in namenu, za katerega so bila izdana;
 - (g) informacije o ukrepih za obveščanje javnosti o navzočnosti invazivnih tujerodnih vrst in o ravnanju, ki se zahteva od državljanov;
 - (h) informacije o pregledih, ki so potrebni v skladu s členom 8(8), in
 - (i) informacije o stroških ukrepov, ki so bili sprejeti zaradi skladnosti s to uredbo, če so znani.
2. Države članice do 5. novembra 2015 Komisiji priglasijo pristojne organe, odgovorne za uporabo te uredbe, in o njih obvestijo druge države članice.
3. Komisija do 1. junija 2021 pregleda uporabo te uredbe, vključno s seznamom Unije, akcijskimi načrti iz člena 13(2), sistemom nadzora, carinskim nadzorom, obveznostjo odstranitve in obveznostmi obvladovanja, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, ki so mu lahko priloženi zakonodajni predlogi za spremembo te uredbe, vključno s spremembami seznama Unije. V tem pregledu se preveri tudi, kako učinkovito se izvajajo določbe o invazivnih tujerodnih vrstah, ki zadevajo regijo, ali je treba in ali je izvedljivo, da se na seznam Unije uvrstijo vrste, ki so domorodne v Uniji, in ali je potrebna nadaljnja harmonizacija, da bi izboljšali učinkovitost akcijskih načrtov in ukrepov, ki jih sprejmejo države članice.

4. Komisija z izvedbenimi akti določi tehnično obliko poročanja ter tako poenostavi in racionalizira obveznosti poročanja držav članic glede informacij na podlagi odstavka 1 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 27(2).

Člen 25

Sistem informacijske podpore

1. Komisija postopoma vzpostavi sistem informacijske podpore, potreben za lažjo uporabo te uredbe.
2. V ta sistem se do 2. januarja 2016 vključi mehanizem za podatkovno podporo, ki med seboj povezuje obstoječe podatkovne sisteme o invazivnih tujerodnih vrstah, pri čemer je posebna pozornost posvečena informacijam o invazivnih tujerodnih vrstah, ki zadevajo Unijo, s čimer se olajša poročanje v skladu s členom 24.

Mehanizem za podatkovno podporo iz prvega pododstavka postane orodje, ki Komisiji in državam članicam pomaga pri obravnavanju različnih priglasitev in obvestil, ki jih zahteva člen 16(2).

3. Mehanizem za podatkovno podporo iz odstavka 2 do 2. januarja 2019 postane mehanizem za izmenjavo informacij o drugih vidikih uporabe te uredbe.

Zajema lahko tudi informacije o invazivnih tujerodnih vrstah, ki zadevajo države članice, in o poteh, ocenah tveganja ter ukrepih za obvladovanje in odstranitev, če so te informacije na voljo.

Člen 26

Sodelovanje javnosti

Države članice pri oblikovanju akcijskih načrtov iz člena 13 te uredbe in uvedbi ukrepov za obvladovanje iz člena 19 te uredbe zagotovijo, da lahko javnost zgodaj in dejavno sodeluje pri njihovi pripravi, spreminjanju ali pregledu, za kar uporabijo določbe, ki so jih že določile v skladu z drugim pododstavkom člena 2(3) Direktive 2003/35/ES.

Člen 27

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011, pri njegovem delu pa mu lahko pomaga znanstveni forum iz člena 28.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Če odbor ne predloži mnenja, Komisija ne sprejme osnutka izvedbenega akta in se uporabi tretji pododstavek člena 5(4) Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 28

Znanstveni forum

Komisija zagotovi sodelovanje predstavnikov znanstvene skupnosti, ki jih imenujejo države članice in ki svetujejo o vseh znanstvenih vprašanjih glede uporabe te uredbe, zlasti glede členov 4, 5, 10 in 18. Ti predstavniki se sestajajo se v znanstvenem forumu. Poslovnik foruma določi Komisija.

Člen 29

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 5(3) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 1. januarja 2015. Komisija pripravi poročilo o prenesenem pooblastilu najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljša za enako obdobje, razen če Evropski parlament ali Svet ne nasprotuje temu podalšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Pooblastilo iz člena 5(3) lahko kadar koli prekliche Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne učinkovati dan po njeni objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členom 5(3), začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotujeta delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 30

Kazni

1. Države članice sprejmejo predpise o kaznih za kršitve te uredbe. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihovega izvrševanja.
2. Predpisane kazni so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
3. Med določenimi kaznimi so med drugim lahko:
 - (a) globe;
 - (b) zaseg neskladnih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo;
 - (c) takojšen začasni preklic ali odvzem dovoljenja, izdanega v skladu s členom 8.
4. Države članice do 2. januarja 2016 Komisijo obvestijo o predpisih iz odstavka 1, brez odlašanja pa ji sporočijo tudi vse morebitne poznejše spremembe teh predpisov.

Člen 31

Prehodne določbe za nekomercialne lastnike

1. Z odstopanjem od točk (b) in (d) člena 7(1) je lastnikom hišnih živali, ki živali invazivne tujerodne vrste s seznama Unije ne posedujejo v komercialne namene, dovoljeno, da jih posedujejo do naravne smrti živali, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) živali so posedovali, še preden so bile uvrščene na seznam Unije;
 - (b) živali so zaprte v zaprtem sistemu in so uvedeni vsi primerni ukrepi za zagotovitev, da razmnoževanje ali pobeg nista mogoča.
2. Pristojni organi sprejmejo vse razumne ukrepe, da prek programov ozaveščanja in izobraževanja, ki jih organizirajo države članice, seznanijo nekomercialne lastnike z nevarnostmi, ki jih predstavlja posedovanje živali iz odstavka 1, in z ukrepi, ki jih je treba sprejeti, da se čim bolj zmanjša možnost njihovega razmnoževanja in pobega.
3. Nekomercialni lastnik, ki ne more zagotoviti, da so izpolnjeni pogoji iz odstavka 1, ne sme posedovati zadevnih živali. Države članice jim lahko dajo možnost, da se te živali prevzamejo od njih. Pri tem se ustrezno upošteva dobro počutje živali.
4. Živali iz odstavka 3 tega člena lahko posedujejo ustanove iz člena 8, mogoče pa jih je posedovati tudi v objektih, ki jih v ta namen postavijo države članice.

Člen 32

Prehodne določbe za uporabo v komercialne namene

1. Subjekti, ki posedujejo osebke invazivnih tujerodnih vrst v komercialne namene in so jih pridobili, preden so bili uvrščeni na seznam Unije, lahko posedujejo in prevažajo žive osebke teh vrst ali njihove dele, ki so sposobni razmnoževanja, še dve leti po uvrstitvi teh vrst na ta seznam, da bi jih prodali ali predali raziskovalnim ustanovam ali ustanovam za ohranjanje *ex-situ* in za namene zdravstvenih dejavnosti iz člena 8, pod pogojem, da so ti osebki zaprti in se prevažajo v zaprtem sistemu ter so uvedeni vsi ustrezni ukrepi za zagotovitev, da razmnoževanje ali pobeg nista mogoča, ali za zakol ali humano izločitev teh osebkov, da bi tako izkoristili svoje zaloge.

2. Prodaja ali predaja živih osebkov nekomercialnim uporabnikom je dovoljena še eno leto po uvrstitvi vrste na seznam Unije, pod pogojem, da so ti osebki zaprti in se prevažajo do zaprtega sistema ter so uvedeni vsi ustrezni ukrepi za zagotovitev, da razmnoževanje ali pobeg nista mogoča.
3. Če je bilo izdano dovoljenje v skladu s členom 6 Uredbe (ES) št. 708/2007 za ribogojno vrsto, ki je bila pozneje uvrščena na seznam Unije, in je dovoljenje veljavno dlje, kot traja obdobje iz odstavka 1 tega člena, država članica odvzame dovoljenje v skladu s členom 12 Uredbe (ES) št. 708/2007 do konca obdobja iz odstavka 1 tega člena.

Člen 33

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati 1. januarja 2015.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 22. oktobra 2014

Za Evropski parlament

Predsednik

M. SCHULZ

Za Svet

Predsednik

B. DELLA VEDOVA
